

## برنجى بەسمەتى



كوپىك برنجى بەسمەتى ۲۰۵ كالورى وزە، ۴۴،۵ گرام كاربوھىدرات، ۴،۲ پروتېين ۋە ۰،۴ چەورى لەخۇدە گرىت. برنج Rice سەرچاۋەيەكى ھەرزان ۋە باشە بۇ كاربوھىدرات بەشپەندە نىشاستە، بۇيە خۇراكى سەرەكى زۇربەي ژەمەكانە لەسەرتاسەرى جىھاندا. برنجى بەسمەتى سەرچاۋەيەكى باشە بۇ كانزايەكانى ئاسن، سېلىنيۇم، مەگنېسىۇم، مەنگەنېز، ھەرۋەھا فېتامىنەكانى B1، B2، B3، B6. برنجى بەسمەتى بەسپىكردن ۋە لا بردنى تويۇكلەكەي Bran زۇربەي ئەم ماددە سودبەخشەنە لادەبرېن بۇ ئەۋەي كە بەئاسانى ۋە بەخۇرايى بكوپت، لەبەر ئەم سېپىكردنە يەك كوپ برنج تەنيا ۱ گرام رېشال لەخۇدە گرىت لەوكاتەي كە ۱ كوپ برنجى بەسمەتى سېپىنەكراۋيان برنجى بەسمەتى قاۋەيى Brown rice نىكەي ۳ گرام رېشال لەخۇدە گرىت. برنجى قاۋەيى رۇلى ھەيە بۇ دابەزاندىنى چەورى لەجۇرى گلىسرىدە سىانييەكان ۋە كۆلىستېرۇلى خراپ LDL بەرپۇزى ۷۰٪. لەچەندىن لىكۆلىنەۋەدا ھاتوۋە كە خواردنى برنجى قاۋەيى دەپتتە ھۆي جىگىرېوونى ئاستى شەكرى خوين، لەتووشبوۋانىش بەنەخۇشى شەكرى جۇرى دوۋەمدا، برنجى قاۋەيى ئاستى بەرزى شەكرى خوين دادەبەزىنېت. برنجى قاۋەيى رۇلى ھەيە بۇ خۇپارستىن لەتووشبوۋون بەچەندىن جۇرى شىرپەنچە بەتايىبەتى شىرپەنچەي پەنكرىياس، ھەرۋەھا لەتووشبوۋون بەنەخۇشىيەكانى كۆتەندامى دل ۋە سوۋران.

## ماست

### بۇ گرىتېوونى قۇلۇن



ماست Yogurt پىروتىين ۋە فېتامىنەكانى A، B ۋە D ۋە

چەندىن خۇيى كانزايى سوۋدبەخش لەخۇدە گرىت بەتايىبەتى كالىسيۇم.

ماست بەرگرى لەش بەھىز دەكات ۋە ھانى سوۋرى خوين دەدات. لىكۆلىنەۋەكان جەخت لەسەر سوۋدەكانى ماست بۇ كۆتەندامى ھەرس دەكەنەۋە بەتايىبەتى بۇ مىندالان، ئەمەش بەرېنگاي چالاكردنەۋەي بەكتىريا سوۋدبەخشەكانى ناۋ رېخۇلە. ئەم بەكتىريايە رېگرە لەرۋودانى سىچوون ۋە رۋودانى ھەستىياري بەرانبەر بەچەند جۇرېكى خۇراك ۋە ھەۋىنېوون ۋە تىكچوونى خۇراك لەناۋ رېخۇلەدا لەگەل يارمەتيدانى لەش بۇ دروستكردنى فېتامىن K. بەكتىرياي ناۋ ماست رۇلىكى بەرچاۋى ھەيە لەرېنكخستىن ۋە خاۋبوۋنەۋەي كۆلۇندا، ھەر بۇيە ماست سوۋدبەخشە بۇ توشوۋوون بە گرىتېوونى قۇلۇن، ھەرۋەھا بۇ ھاندانى كردارى ھەرسكردن لەتووشبوۋان بە بەدھەرسى Dyspepsia. شەكرى لاكتوز كە لەماستدايە پاش گەبىشتى بەگەدە شىدەپتتەۋە بۇ شەكرى گلوگوز كە سەرچاۋى سەرەكى وزىيە بۇ خانەكانى مېشك، بۇيە ئەۋ مىندالانەي كە پۇژانە كوپىك ماست دەخۇن تواناي خويندىن ۋە تەركىزيان لەقوتابخانەدا باشتر دەپتت. ماست ماددەي ئىنتەرفېرۇن Interferone لەخۇدە گرىت كە دۇرى فاپرۇسەكان ۋە نەخۇشىيەكانى جگەر كاريگەرى ھەيە لەگەل نىكەي ۷ ماددەي دىكە كە دۇرى ئەۋ مىكروۋبە زىبانەخشەنە كاردەكەن كە دوچارى كۆتەندامى ھەرس دەپنەۋە.

## بەھاي خۇراكى كوارگ

فرمانەكانى جگەر ۋە پەنكرىياس لەدەردانى ھۆرمۇنى ئىنسىولين ۋە جىگىرېوونى ئاستى شەكرى خوين، بۇيە كوارگ خۇراكىكى گونجاۋە بۇ نەخۇشانى شەكرە، ماددە دژەنۇكسانەكان ۋە فېتامىنەكانى A، C ۋە كۆمەلە فېتامىنەكانى B كە پىكھاتە گرنىگەكانى كوارگ پىنكىدېن ۋە سىستىمى بەرگى لەش بەھىز دەكەن لەبەرانبەر مىكروۋب ۋە ھەۋكردنەكاندا، پىروتىنەكانى كوارگ رۇليان ھەيە لەكەمكردنەۋەي چەورى لەش ۋە بىناي بارستايى ماسولكەكاندا كە دەرنجام دەپتتە ھۆي كۆنترۇلكردنى كىشى لەش. كوارگ تاكە خۇراكى رۋەكىيە لەپاش زىدىتى جگەرى نەھەنگ كە رېژىيەكى بەرزى فېتامىن D لەخۇدە گرىت، ھەرۋەھا رېژىيەكى باش لەكانزاكانى كالىسيۇم ۋە ئاسن كۆپەر ۋە پۇتاسىيۇمى تىدايە، ئەمە جگە لەرېژە بەرزەكەي كانزاي سېلىنيۇم كە رۇلى ھەيە لەپاراستىنى تەندروستى ئىسك ۋە ددان ۋە قۇدا.

كوارگ Mushroom رۇلى ھەيە بۇ خۇپاراستن لەچەندىن نەخۇشى ۋە ھەۋكردنەكان، كوارگ پرە لەترشە ئەمىنيەكان(پىروتىن)، فېتامىنەكان، كانزايەكان، ماددەي دژەمىكروۋب، ماددە دژەنۇكسانەكان. كوارگ ھىچ كۆلىستېرۇلى تىدا نىيە، بىرېكى كەمى چەورى ۋە كاربوھىدراتى تىدايە بە بەراۋردكردن لەگەل ئەۋ رېژە بەرزى رېشال ۋە چەند ئەنزمىك كە رۇليان ھەيە بۇ دابەزاندىنى ئاستى كۆلىستېرۇل لە لەشدا. سوۋدە تەندروستىيەكانى تى خواردنى كوارگ بىرتىن لە: خۇپاراستن لەتووشبوۋون بەشىرپەنچەي پىروستات ۋە شىرپەنچەي مەمك بەۋەي كە ماددەي بىتا گلوكان B-Glucans لەخۇدە گرىت كە رۇلى ھەيە لەكپكردنى كاريگەرىيەكانى ھۆرمۇنى ئىستىرۇجىن لەسەر شانەكانى مەمك لەنافرەتسا بەتايىبەتى لەپاش تەمەنى ۋەستىنى يەكجارەكى عادە، ھاندانى



## كام خوراك له جياتى گۆشت؟



پرۇتئين Proteins بلۇكى بىنايه بۇ ھەموو فرمانەكانى لەش. مرۇقى يىنگەيشتو بۇ ھەر ۱۰ كىلوگرام كىشى لەش رۇژانە پىنوستى بە ۸ گرام پرۇتئين ھەيە. ئەگەرچى گۆشت باشتىن سەرچاۋى پرۇتئينە، بەلام دەكرى خۇراكى تر وەكو سەرچاۋى پرۇتئين لەجياتى گۆشت سووديان لى، وەرېگىرېت. ئەگەرچى لەرېرېرودا پرۇتئينى ئازەلى بەپرۇتئينى كلاسى يەكەم و پرۇتئينى رۈۋەكى بەپرۇتئينى كلاسى دووم ناودەبران، بەلام ئىستا ئەم زاراوانە بەكارناھىترىن، چونكە گەلىك خۇراكى رۈۋەكى وەكو گۆشت پرۇتئينى گرنىگ لەخۇدەگرن، لەسەرۈويانەۋە پاقەلى سۇيا. سۇيا Soy و بەرھەمەكانى نىزىكەى ھەموو ترشە ئەمىنە گرنىگەكان لەخۇدەگرېت. نۆك و فاسوليا و پاقەلمەنىيەكان رېژەيەكى بەرزى پرۇتئينان تىدايه، بۇ نمونە يەك كوپ نۆك نىزىكەى ۸ گرام پرۇتئين و يەك كوپ فاسوليا يان پاقەلمەنىيەكان نىزىكەى ۱۲-۲۰ گرام پرۇتئين لەخۇدەگرن. كاكەكان Nuts و تۆۋەكان Seeds جگە لەفېتامىن E و چەندىن ماددەى گرنىگ، رېژەيەكى باشى پرۇتئينىش لەخۇدەگرن، ۱۰۰ گرام گويز يان باۋى نىزىكەى ۲۰ گرام پرۇتئينان تىدايه، ۱۰۰ گرام تۆۋى گولەبەرۋژە نىزىكەى ۲۷ گرام پرۇتئين تىدايه. ھىلكەش سەرچاۋىيەكى پرۇتئينە لەخۇراكى رۇژانەدا، يەك ھىلكە پتر لە ۶ گرام پرۇتئين تىدايه كە نىزىكەى ۳.۶ گرام تەنيا لەسپىنەكەيدايە.

## گرنگى فېتامىن B7 له خۇراكددا



فېتامىن B۷ كە ناسراۋە بە بايوتىن Biotin لەگروپى ئەو فېتامىنانەيە كە لەئاودا دەتوتتەۋە، رۇلى بەرچاۋى ھەيە لەكردارى زىندەپالدا (مېتابولىزم). ئەم فېتامىنە كە يەككە لەكۆمەلەى فېتامىن B وەكو فاكتەرىكى ھاندەر بۇ چەندىن كارلىكى ئەزىمى كاردەكات، ھەرۋەھا رۇلىكى گرنىكى ھەيە بۇ رېكخستى ناستى شەكرى خوین، بۇيە سوودى زۇرى ھەيە بۇ كەسانى تووشبوو بەنەخۇشى شەكرە. جگە لەمانە، ئەم فېتامىنە سوودى ھەيە بۇ پاراستى تەندروستى قژ و نىنۇكەكان و پاراستى كۆرپە لەتووشبوون بەھەندىك جۇرى سەقەتى زگماكى. سەرچاۋە خۇراكىيەكانى فېتامىن B۷ برىتتىن لە: جۇ، گەنمەشامى، زەردىنەى ھىلكە، شىر، پاقەلى سۇيا، مېۋەى ئافۇكادۇ، گەنم، برۇكولى، قەرنابىت، پەنير، مېرشك، ماسى، پاقەلمەنىيەكان، كوارگ، كاكەكانى گويز و باۋى و كازو، پەتاتە، سېپىنەخ. كەمى فېتامىن B۷ لەخۇراك و لە لەشدا دەپتتە ئەگەرى گرفت لەپىست و لوولەكانى ھەرس و كۆنەندامى دەماردا. پىۋىستى رۇژانەى فېتامىن B۷ بۇ يىنگەيشتووان نىزىكەى ۵۰ مايكرۇ گرامە.

## شۇرباى نۆك

رېشال ھەيە. خواردىنى شۇرباى نۆك سوودبەخشە بۇ كۆترولكردنى كىشى لەش بەۋەى كە وزەيەكى كەم و ماددەى خۇراكى گرنىكى تىدايه. شۇرباى نۆك سەرچاۋىيەكى باشە بۇ كانزايەكان بەتاببەتى مەگنسىۋم و پۇتاسىۋم كە رۇلىان ھەيە بۇ كۆترولكردنى پەستانى خوین، بۇ نمونە كوپىك شۇرباى نۆك نىزىكەى ۳۵ ملگم مەگنسىۋم و ۴۰۰ ملگم پۇتاسىۋم لەخۇدەگرېت لەگەل ۲ ملگم ئاسن. جگە لەمانە، سوپى نۆك ئەگەرى تووشبوون بەنەخۇشى دل كەم دەكاتەۋە.

ژەمىكى سووكى وەكو شۇرباى نۆك Chickpea soup زۇر گونجاۋە بۇ رۇژىكى سارد. سوپى نۆك بەشىكى گرنىگە لەخۇراكى ھاوسەنگ. رېژە بەرزەكەى رېشال لەسوپى نۆكدا رۇلى ھەيە لەدەبەزاندنى ناستى كۆلىستىرۇلى خویندا، ھەرۋەھا كۆنەندامى ھەرس لەقەبىزى دەپارزىت و يارمەتى چىگىربوونى ناستى شەكرى خوین دەدات كە ئەمەش ھەنگاۋىكى كارىگەرە بۇ خۇپاراستن لەتووشبوون بەنەخۇشى شەكرە، مرۇقى يىنگەيشتو رۇژانە پىۋىستى بە ۲۵-۳۸ گرام



## كانزايەگان

كانزايەگان Minerals ئەو توخمە كىمىيائىنەن كە بۇ لەشى مرۇف پىيۇستىن. جگە لەكاربۇن و ھايدروژىن و ئۆكسىجىن و نايترۇجىن كە لەمولېكېولە ئۇرگانىيەكانى لەشدا بەشدارن. گرنىكى كانزاكان زياتر لەوهدايە كە يارمەتى كارلىكە زىندە كىمىيائىەكان دەدەن لە لەشدا، ھەر بۆيەشە كە بۇ پاراستنى تەندروسى پىيۇستىن. بەبىج كانزاكان، لەش ناتوانىت سوود لەقىتامىنەكان وەرېگرىت، ئەزىمەكان بەباشى فرمانى خۆيان ئەنجام نادەن، ھاوسەنگى ھۆرمۆنەكان دەشپۇت. خانەكانى مېشك و كۆنەندامى دەمار سىگنالە كارەبايەكانيان بەھۆى تۆپىكى كانزا بۇ ھەموو بەشەكانى لەش دەگوازىتتەوہ. ھەر لىدانىكى دل، ھەر خانەيەك لە لەشدا پىيۇستى بەكانزاكانەوہ ھەبە بۇ ئەوہى بەباشى كارىكەن. جگە لەچوار توخمە بنەرەتتەيەكان، نزيكەى شازدە كانزاي خۇراكى بۇ تەندروسى پىيۇستىن. نۇ كانزا لەمانە بەكانزا خۇراكىيە زەرورەكان



## پىنۇرى گەدە كام نەخۇشى دەستىشان دەكات؟

پىنۇرى گەدە Gastroscopy دەستىشانكردنى تەواو و جىگاي متمانەمان دەداتى، بەپىنۇرى گەدە دەتوانرىت كە ھەر سانتىمەترىكى ناوپۇشى گەدە و دوازدەگرى بەچاو بىيىرى، ھەندىك جارىش بۇ چارەسەركردنى چەند ھالەت و نەخۇشەيەكەش بەكاردىت، بەكارھىنانەكەى سادە و ئاسان و سەلامەتە، كاتىكى زۇرى ناوت تەنيا ۱۵-۵ خولەك دەخايەنىت و دەكرى پشكىن بەپىنۇرى گەدە بۇ ھەر تەمەنىك ئەنجام بدىرت، چونكە ئامىرەكە قەبارەى جيا جياى ھەبە بۆيە دەكرى قەبارەى گونجاو بۇ ھەر تەمەنىك بەكارىت. ھەرەھا دەتوانرىت كە پىنۇرى بۇ پتر لەيەك جار بۇ يەك نەخۇش ئەنجام بدىرت. پىنۇرى گەدە بۇ دەستىشانكردنى گەلىك نەخۇشى كۆنەندامى ھەرس سوودى لى وەرەدە گىرىت وەكو: ھەوكردى گەدە، وەرگرىتى نمونەى شانەبى لەناوپۇشى گەدە، كولىبونى گەدە، كولىبونى دوازدەگرى، تەنگىونەوہ يان فراوانبونەوہى زگماكى زمانەى نىوان سورىنچك و گەدە، قۇرى ناوپەنچك Hiatus Hernia، سووتانەوہ و زىدەگۇشت يان گرى لەسورىنچكدا، دەوالى سورىنچك، دەوالى گەدە، سەقەتتە زگامكىيەكانى گەدە وەكو تەنگىونەوہى دەرجەى گەدە Pyloric stenosis و زلبون ياكە وەرەبونى گەدە Gastric Megaly، ھەرەھا بۇ بەلاوہنانى گومان لەبونى شىرپەنچەى گەدە.

## زىانە تەندروسىيەكانى كەفشى پاژنە بەرز



ھەموو ئافرىتىك ھەز لەجۇرىك كەفش دەكات كە جىاواز بىت لەرەنگ و دىزىن و بەرزى پاشنەكەى. بەگشتى كەفشى پاشنە بەرز High heel shoes لەزۇرىبەى ئافرىتان و لەھەموو تەمەنىكدا زياتر لەكەفشى فلات پەسەند دەكرىت. باوترىن كىشەى تەندروسى پەيوەست بە بەكارھىنانى كەفشى پاشنە بەرز بۇ ماوہبەكى زۇر برىتىن لەنازارى نىك و نازارى پى لەبەر ئەوہى كە لەكاتى رۇيىستىن بەكەفشى پاشنە بەرز فشارى تەواوى لەش لەسەر پىيەكاندا چردەبىتتەوہ. گرتىكى ترى پەيوەست بەكەفشى پاشنە بەرز برىتتە لەئەستوربون و زىربونى پىست Calluses لەچەند بەشكى پىيەكاندا بەتايەتى مېخ Corns لەئەنجامى پەستانى بەردەوام لەسەر ئەم بەشانەى پىيەكاندا، مېخ و ئەستوربون پىست زياتر لەبەشى ژىرەوہى كەلىنى پەنچەكاندا روودەات. ھەرەھا روودانى لىكخشانى بەردەوام دەبىتتە ھۆى وشكىونى پىستى پىيەكان، كەفشى پاشنە بەرز باوترىن ھۆكارە بۇ پەيداىونى مېخ لەپىيەكاندا. زۇرىبەى ئەو ئافرىتانەى كە كەفشى پاشنە بەرز لەپىدەكەن دوچارى پشت ئىشە و نازارى جومگەى ئەزۇنۇكان دەبىتتەوہ، چونكە كەفشى پاشنە بەرز وا لە لەش دەكات كە لەناستى كەمەردا بۇ پىشەوہ بچىت، ئەمەش فشارى زۇر دەخاتە سەر بەشى خوارەوہى پشت و ژىرەوہى سابونەى ئەزۇنۇ و دەبىتتە ھۆى نازار. داروشانى جومگە يان سەوہان Osteoarthritis بەتايەتى لەجومگەى ئەزۇنۇ لەئافرىتان دوو بەرەبەر باوہ بەرەوورد لەگەل پىاواندا، يەكىك لەھۆكارەكان لەپاش قەلەوى دەگەرپتتەوہ بۇ كەفشى پاشنە بەرز.

Essential لەقەلەم دراون كە بەبری بچوك پيويست، بەلام فرمانی گرنگ لەلەشدا دەبین، ئەمانە بریتین لە: ناسن كە پيويستە بۆ هیمۆگلوبینی خوین، زینك كە لەچەندین ئەزیمدا بەشدارە، سیلینيۆم دژئەنكسەنە و یارمەتی چەندین كارلیکی كیمیایی دەدات، كۆبالت كە پيويستە بۆ دروستبوونی فیتامین B12، كۆپەر و مەنگەنیز و مۆلبیدیۆم كە بۆ چەندین ئەزیم پيويست، یۆد كە پيويستە بۆ دروستبوونی هۆرمونی تایرۆكسین لە گلاتدی دەرەقی. كەمی ئەم كانزایانە لەخۆراك كیشەتی تەندروستی جوړاوجۆر پەیدا دەكات، بۆ نموونە كەمی كانزای ناسن دەبیستە هۆی جوړیكی كەمخوینی، كەمی كۆبالتیش دەبیستە ئەگەری جوړیكی تری كەمخوینی، كەمی یۆد دەبیستە ئەگەری سستبوون و ناوسانی گلاتدی دەرەقی.



## مەترسیەکانی بەرزبوونەوهی پەستانی خوین

گرنگترین ئەو نیشانانەیی كە لەئەنجامی ئالۆزییەکانی بەرزبوونەوهی پەستای خویندا پەیدا دەبن بریتین لە: سەرئیشە و تیکچوونی هاوسەنگی لەش، لووتپۆان Epistaxis. نازار لەپشتەوهی سەر لەكاتی لەخەو هەلساندا، نازار لەناوچەیی سینگدا، هەناسەتەنگی كە مەرح نییە لەگەڵ جوولەو ماندوو بووندا رووبەدات، تیکچوونی تەركیز و شیوان لەهۆشدا، هەستەردن بەیئەززی لەپەلەكاندا، گرزبوونی ماسولكەكان، شیوان یان كزبون لەبەینیدا، زیاد ئارەقەكردن، بیئەززی گشتی لەش، زوو میزكردن، دڵكوتی Palpitation. ئالۆزییەکانی پەستانی بەرز لەهەموو بەشەکانی لەشدا ڕوودەدەن، بەلام دڵ و میشك و گورچیلەكان لەهەموو ئەندامەكان پتر ئەگەری ئالۆزییەکانیان لێدەكرێت.

بەرزبوونەوهی پەستانی خوین Hypertension نەخۆشییەکی درێژخایەنە، بێ نیشانەییە، تووشبوو هەستی پیناكات تەنیا لەو كاتە نەبیست كە ئالۆزییەکی گەورە بۆ تەندروستی پەیدا دەكات، بۆ نموونە نۆرەییەکی دڵ كە لەوانەییە كوشندە بیست. تا ئیستا چارەسەریكی یەكجارەكی بۆ بەرزبوونەوهی پەستانی خوین نەدۆزراوەتەوه، تووشبوو تا لەژياندا ماوه پيويستە كە بەوردی پابەندی پارێزی خۆراك و ەهرگرتنی دەرمانەکانی بیست، هەرەها زوو لەلایەن دكتۆر خۆی بەسەر بكاتەوه ئەگینا لەوانەییە كە لەهەر ساتێك و هەر شوێنێكدا دوچاری یەكێك یان پتر لەئالۆزییەکانی پەستانی بەرز ی خوین بیستەوه كە زۆرەیان مەترسییان بۆ سەر ژیان هەییە.

## نۆری دڵ لە ئافرەتدا.. نیشانەیی جیاواز



بەگشتی نۆری دڵ Heart attack لەئافرەتدا وەكو نۆری دڵ لەپیاواندا خۆی نانوینیت، سینگ ئیشە كە زەقترین نیشانەیی نەخۆشی خوینبەرەکانی دڵە گەلێك جار لەئافرەتی تووشبوودا نایبێت. ئەو ئافرەتی كە تەمەنی لەژێرەوهی ۵۵ سالیادایە و دوچاری نۆرەییەکی دڵ دەبیست بەیغ هەستەردن بەسینگ ئیشە، ئەوا ژيانی بەسەختی ددەكویتە مەترسییەوه، هۆكاری ئەمەش تا ئیستا بەتەواوی نەزانراوە. تەنیا ۵۸٪ ئافرەتانی تووشبوو بەنۆری دڵ هەست بەنازاری سینگ دەكەن بە بەراورد لەگەڵ ۷۰٪ ی پیاوان. زانینی نیشانەکانی نۆری دڵ لەوانەییە كە ژيانی گەلێك ئافرەت لەمەترسی پارێزێت. ئافرەتی تووشبوو لەوانەییە كە هەست بەماندوو بوون بكات بێ ئەوهی كە هیچ جوولەو چالاکییەکی بەدەنی ئەنجام دایت، یان هەستەردن بە فشار یان قورسایییەکی یەكجار زۆر لەسەر سینگدا. نیشانەکانی تری نۆری دڵ بریتین لە: سەرسووران، هینلج، بیئەززی گشتی، زانەسك، قورسوونی یان توندبوونی هەناسە. ئەو هۆكارانەیی كە ئەگەری تووشبوون بەنۆری دڵ لەئافرەتدا زیاد دەكەن ئەمانەن: ناستی بەرزى كۆلیستیرۆل، بەرزبوونەوهی پەستانی خوین، جگەرەكیشان، نەخۆشی شەكرە، كیشی زیادى لەش و قەلەوی، كەم جوولانەوه، بوونی مەیلی خیزانی بۆ تووشبوون بەنەخۆشی دڵ.